

af, at Staten nu gav den et saadant Lønningstillæg; thi derved vil Staten fritage Kjøbenhavns Kommune for, efterhaanden som Fornødenhederne fordyres, at lade Lærerslønningerne gaa op, saaledes som den nu en Gang er nødsaget til.

Det ærede Medlem stillede dernæst et andet Spørgsmaal til mig, om der ikke kunde være nogen Grund til at tage det Spørgsmaal op til Overvejelse at stille de private Latin- og Realskolars Lærere saaledes, at de kunne være mere sikrede i deres Alderdom, naar de en Gang ikke længere kunne holde deres Gerning ud, saaledes at de nuværende Forhold, hvor der er en altfor stor Ekstern af Lærerkrefter, kunde undgaaes. Jeg skal hertil sige, at for nogle Aar siden, nemlig i Samlingen 1884—85 blev der af mig i det andet Ting stillet et Forslag til en Ordning af Skolevæsenet i sin Helhed her i Landet; i hvilket Forslag der var optaget en Pensioneringsparagraf for „Bestyrere og Lærere, der i det mindste i 15 Aar havde været knyttede til en i Købstæderne udenfor Kjøbenhavn eller paa Landet med Ret til at afholde Afgangs-eksamen til Universitetet eller almindelig Forberedelseseksamen, bestaaende tildels kommunal og tildels privat eller hidtil blot private Latin- eller Realskoler, naar dens Bestyrer fremtidig ansættes af Kommunalbestyrelsen med Ministeriets Approbation“. Under disse Betingelser var der givet dem Udset til Pension af Skolefonden. I Anmærkningerne var der gjort Rede for, hvorfor man ikke kunde gaa længere. Man havde ikke ment at kunne gaa saa langt ogsaa at hde Lærere ved rent private Skoler nogen Udset til Pension af det offentlige, og da i Kjøbenhavn, saa vidt mig bekendt, alle de private Latin- og Realskoler ere fuldstændig private Anstalter, uden at der er noget Tilhyn fra Kommunens eller Statens Side andet end det, der er gennem Eksamen, saa kunde de Kjøbenhavnske Lærere jo ikke komme ind under denne Lovbestemmelse. Jeg maa i det hele taget sige, at for at man skulde gaa saa vidt, som det Lovforslag allerede den Gang gif: at foreslaa, at det offentlige skulde pensionere private Bestyrere af Real- og Latin-skoler og Lærere ved saadanne; da maatte man dog have den Betingelse fyldestgjort, som dette Lovforslag opstillede, nemlig at vedkommende Bestyrer skulde ansættes med Ministeriets — altsaa med Statens — Approbation. Det er en Betingelse, der ikke vil kunne frasalbes; uden en saadan vilde man komme ud paa det vilde Hav. Man kan dog ikke paa en saadan Maade, som det ærede Medlem ønsker

det, understøtte en privat Industri; thi vel er det en meget nyttig Industri, og selvfølgelig er det en for den aandelige Udvikling i Landet nødvendig Industri, men til syvende og sidst er det dog ogsaa en Industri, og naar den vil hævde sig som rent privat, maa den ogsaa tage Konsekvenserne deraf.

Det ærede Medlem fra Vejle gjorde lige overfor mit Budget de samme Bemærkninger gældende, som han ogsaa i Fjor gjorde gældende, og jeg kan ikke svare ham andet, end hvad jeg svarede ham i Fjor. Jeg kan i forfælligt af det, han ytrede, være enig med ham. Ogsaa jeg vilde anse det for heldigt, om man kunde komme til at understøtte de saakaldte Fortsættelsesskoler rundt om i Landet — om man skulde gaa til at understøtte Bogeskolerne paa Landet, bliver et helt andet Spørgsmaal. Det er ganske vist, at Bogeskolerne paa Landet kunne være af stor Vigtighed, men indtil videre, indtil jeg faar denne Sag undersøgt nærmere — og den er forøvrigt under Overvejelse i denne Tid — saa kan jeg ikke se rettere, end at det maa være Kommunens Sag at holde saadanne Skoler. Med Fortsættelsesskolerne er det en hel anden Sag. Naar man bliver enig med sig selv om, at de ere et nødvendigt Led af Undervisningens Udvikling her i Landet, saa er det ogsaa naturligt, at Staten understøtter dem, og jeg vil ogsaa i saa Henseende bidrage mit dertil. — Naar det ærede Medlem derimod tillige saa stærkt angreb Realskolerne, saa kan jeg ikke være enig med ham. Det er ikke Regeringen, der har søgt paa en kunstig og unaturlig Maade at fremme Realskolerne; de ere fremkomne selv baade i Byerne og paa Landet, thi de ligge ikke allesammen i Byerne. Af de 110,000 Kr., som ere foreslaaede til Realskolerne, gaa i alt Fald de 30,000 — jeg vil indrømme, at det kun er en ringe Del — men de 30,000 gaa dog til dem af Realskolerne, der ikke ligge i Byerne. Men som sagt, disse Realskoler ere fremkomne paa ganske naturlig Maade af sig selv; og efterhaanden, som de ere fremkomne, have de bedt Staten om Understøttelse, og Ministeriet og dette Ting og det andet Ting have været villige til at give dem en saadan; men de ere ikke — det maa jeg hævde — opstillede ved kunstig Varme fra Regeringens og Repræsentationens Side. De ere fremkomne af en naturlig Trang. Man har saa henvendt sig til Staten, og Repræsentation og Regering have i Enighed støttet dem — om man er gaaet noget videre end nødvendigt, det bliver en Sag for sig — men som sagt, det har været en naturlig Bevægelse i